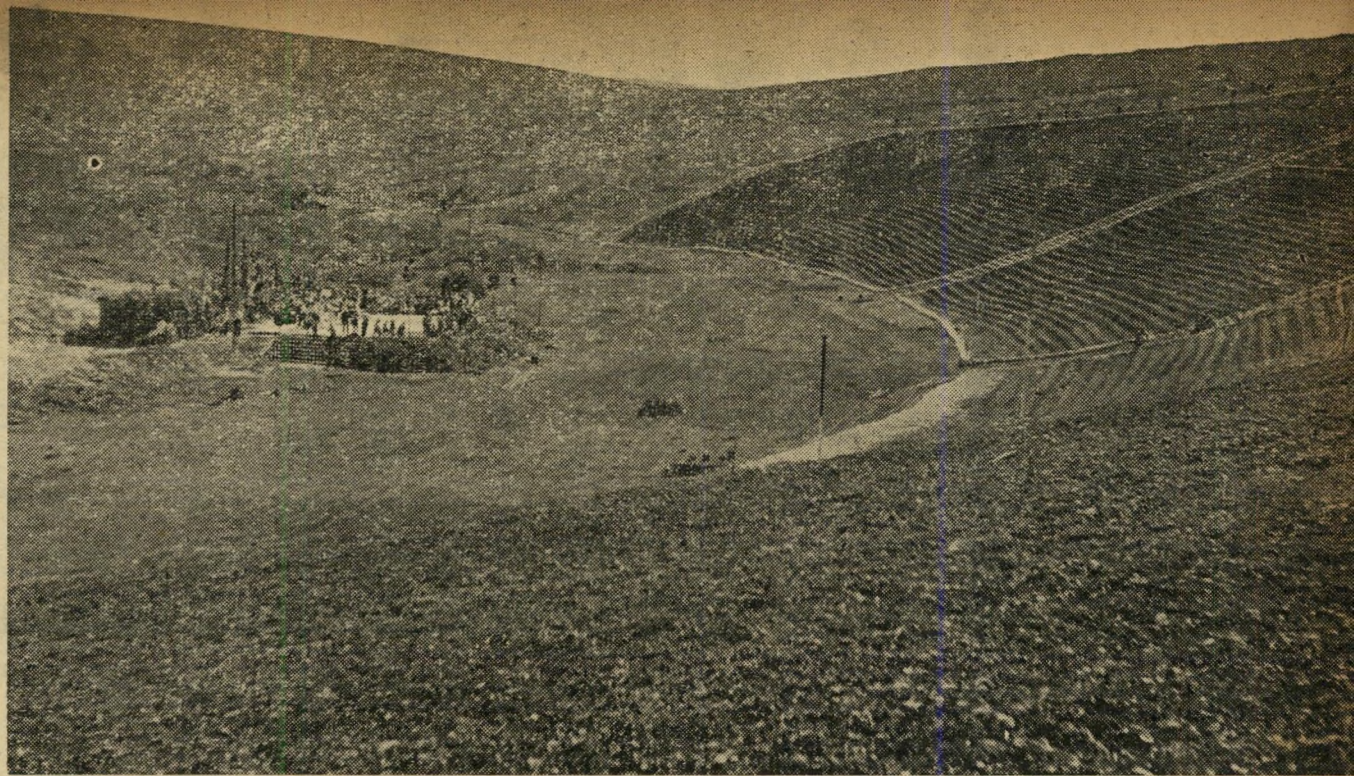

הרוקדים מגיעים להתחלה:

כנס הרוקדים: האמפיתיאטרון הענק ריק המערב הפרוע, ג'ונגל מזרחי, רנטנס עברי

רוקדים

גרבי הצמר הארוכים הוסרו

בצד דרך העפר העוקפת את הקבוץ מתנשא שלט המכריז, באותיות אדומות: כנס שלישי — כינוס ארצי לרוקדים עם. מעבר לשלט השטרע עדיין שלף רחב שסומן בקווי גיר לבן. שמו המפואר של שדה זה: קרית מחול.

לפי התכנית קם כאן מחנה גדול בו שכנו למעלה מ-700 רוקדים שהשתתפו בכנס הרוקדים. ביום ראשון, יומיים לפני ההופעה הפומבית החלו מגיעות מכוניות עמוסות מיטות, אהלים, בגדים, כלי מטבח, נערים, נערות. בסך הכל 32 קבוצות של צעירים וצעירות מכל קצות הארץ. תוך כמה שעות הפך השדה הפתוח למחנה אוהלים גדול. עם נקשות הפטישים התערב צחוק צלול, קולות רעניים שילחו קריאות עידוד או לעג, הצעות וביקורת. חיש מהר נתברר כי תושבי מחנה זה החליטו החלטה נוקשה: יהיה שמה.

המערכת הפרוע בדידה. עם התקרב שעת הצהרים, כאשר המחנה עמד על תילו, התחילו הרוקדים משוטטים, מבקרים את שכניהם הארעיים. במחנה השתררה הרגשה מיוחדת, בפני דבר שנעלם כמעט בשנים האחרונות: נוצר המדבר שפה אחת. מקצה המחנה בקעה שירה אדירה, אותה שירה שיכולה לבקוע רק ממקלחת. מפעם לפעם עלתה צחצחת אימים — מישוה וכנס מתחת למים הרות-חיים, המובלים למחנה בצינורות המתחממים בשמש.

סביב אחד המחנות התקלה קהל מגוון: מבפנים בקעה שירה באנגלית, שהזכירה את הרוקדים של סרטי הלייוד על המערב הירוקים עבריים, אלא אמריקאיים. את המניין לילי מפחית. זה היה שמוליק מכפר מנחם, שחטף חזרה אחרונה לפני ההופעה.

למעשה, לא ידעו אנשי כפר מנחם אם יורשו להופיע בפומבי. הרוקדים שהכינו, למרות היותם רוקדים עממיים ויפים, אינם רוקדים עבריים, אלא אמריקאיים. את המניין גינות למדו מעל גבי תקליטים וכאשר ביקר חבר מאמריקה (בקיבוץ כפר-מנחם נמצאת קבוצה מעולי ארצות-הברית) שהתמחה ברוקדים באמריקה, למדו גם את הרוקוד. **"רק פורקן יצרים"**. בקצה השני של המחנה שררה אווירה שונה לחלוטין, מקרית מית יותר, חמה יותר. זהו איהל קבוצת הפועל תל-אביב. אחד הרוקדים נטל טמבורין ובשכיבה החל מתופף קצב מזרחי מגרה. אחד הבחורים, תמיני שחרחר ושפע מרק, התחיל מניע את גופו לקצב התוף. הקצב גבר והלך עד אשר דמה יותר למנגינת ג'ונגל פראית. בחורה — כלל לא תימנית או מזרחית — קצעה ממקומה והצטרפה לרוקוד השגעוני. קהל סקרנים שהצטופף בפתח האהל מחא כף בקצב.

זה היה רק פורקן יצרים". העירי הבחור המזיע בתום הרוקוד, זה לא בתכנית.

פתאום נשמעה קריאת "הקשב" מרסקול שהותקן במרכז המחנה: על הרוקדים לרדת לאמפיתיאטרון, לערוך חזרות ראשונות. מלמעלה נראה האמפיתיאטרון כמדרון קטן, וקשה להאמין שכעבור יומיים ישבו כאן ארבע רבבות נפש. צלע הר שלם הפך מדרגה אחת גדולה עם שלושה מעברים מסוימים בסיד לבן. עדיין אסור לעבור, לבל יתקלקל המקום. רק ביום שלישי אחר הצהרים הוסרו החבלים. למחרת, כך הניחו המארגנים, לא יישאר זכר מכל הסדרים האלה, וההר ישוב להיות פשוט כמקודם.

למטה, בניא הצר, הוקמה במה הנראית אפסית מלמעלה אך יכולה לשאת עשרות אנשים. שככת בו הוקמה מאחורי הבמה וכוסתה ענפים ירוקים. כאן היו חדרי הלבשה התאורה, השידור והתזמורת. מאחורי חדרים אלה מתרוממת גבעה נמוכה: על גבעה זו בוצע רוקוד הפתיחה. **"אני הקומפוזיטור"** על הבמה הותקן מיקרופון. אשה בעלת שערות ג'ונגליות וקול צרוד למחצה פנתה למאות הרוקדים היושבים בחצי

מעגל מסביב לבמה: זוהי גרט קאופמן, המנוע שהפעיל את הכנס הזה. בזמן שהסבירה לקהל את תכנית הכנס (במשך יומיים הציגו הלהקות את רוקדיהם בפני ועדת שופטים אשר קבעה שבעה או שמונה רוקדים שהוצגו בפני הקהל ביום השלישי) חזרה התזמורת עם המקלה. באחד מחדרי הלבשה עמד זוג צעיר וחזר על מנגינה עם מנגן מפוחית. אלה היו נחום ודינה, זוג רוקדים מארצות-הברית, הנמצאים זה שבעה חודשים בהכשרה בקיבוץ אמר בגליל העליון. הם עיבדו תכנית רוקדים עממיים והציגו אותם ברוקוד ווגי בכנס בלבד, לא לפני הקהל. בקיבוץ ערכו את חזרותיהם בלוחית פסנתר, אולם כאן אין פסנתר. עליהם להתרגל לנגינת מפוחית. וכי שהם הסבירו למנגן כיצד לנגן את המנגינה וכנס אדם לבוש מכנסי חקי וחולצה פתוחה, התערב ותיקן את ההוראות למנגן. "אני יודע איך צריכים לנגן", הוא אמר, "אני הקומפוזיטור".

השראה בקברט רוסי. בחוץ הסתדרו הרוקדים בששת מעגלי ענק, טבועים בשלל צבעים מרהיב עיין. על הבמה, ליד המקרופון, עמד צעיר עם מפוחית וניגן, המעגלים זוו לאט, לאט. כנס הרוקדים החל. אחר החזרות על רוקודי החובה בהם השתתפו כל הקבוצות, התחילו הופעות הלהקות השונות ברוקודיהן המיוחדים. העומדים לישיפוט. כמעט ללא הפסקה, מ-6 בבוקר עד אחר חצות הופיעה קבוצה אחר קבוצה על הבמה והראתה את כשרונותיה למאות הרקדים שבאו כאן לא רק להציג, אלא גם ללמוד רוקדים עממיים חדשים.

התחלתה של תנועת רוקוד אדירה זו היה צנוע ביותר. כאשר לפני 30 שנה החלו להשתמש במושג עברי בקשר לאמנות, קשה היה לחזות כי פעם יהיה גם רוקוד עברי. צעדיו הראשונים של ברוך אגדתי, שהפך בינתיים לאגדה בעצמו, על במות רוקוד בארץ לפני כ-30 שנה, היו הצעדים הראשונים גים.

את השראתו קיבל, למעשה, בקברט רוסי. פעם ביקר אגדתי עם כמה חברים בקברט וראה רוקוד קומי שהביע את הווי היהודים. אמנם היתה זו קריקטורה יותר מאשר רוקוד, אולם אגדתי ראה בה את ההבעה הנאמנה של הווי היהודי. הוא לקח רוקוד קריקטורלי זה כיסוד ועיבדו מחוש.

כשאל ארצה, מצא אגדתי את אותן התנועות ברוקדים התימניים. התופעה החשובה ביותר, המשותפת לרוקדיהם של יהודי מזרח ויהודי אירופה, היא השימוש בידיים כאמצעי ביטוי. בסטודיה שלו, בצריף בשכונת ברנר, על גבול יפו, נטל אגדתי על עצמו ליצור את המחול העברי.

התימנים עוררו מחשבות. משך אלפי שנים הביטו היהודים על הדמות האנושית בחשך (לא תעשה לך פסל וכל תמונה). הם פיתחו את אמנות השמיעה במידה מסוימת, אך לעומת זאת הונוח את כל הקצב שור לאמנות הראייה והגוף. במידה שיהודי הגולה קלטו את תרבות העמים ששכנו בתוכם, השתדלו למוהלם בתכונות היהודיות. כך נתהווה מצב שרוקדים עממיים סלאביים, בעברם ליהודים, הפכו איטיים יותר, נטולים כמה מתנועותיהם האורייגיליות.

ברצותו ליצור רוקוד — לא עמידה — אמנותי, רוקוד דינאמי, תנועה, הדיש אגדתי את העווייה. חלוצים של העלייה הראשונה והשנייה, תימנים, ערבים, עוררו בו מחשבות חדשות ודחפו אותו לאופקים חדשים. רעיונות אלה והתפתחו יחד עם לידת שאיפות חדשות.

אולם רוקודיו של אגדתי היו ביסודם רוקדים אמנותיים, המביעים את תפיסתו וגישתו של האומן. היה זה יותר קשה לעורר את הנטיה לרוקוד עממי, אשר מטבעו הנו עניין של המונים.

כרוגמה לקשיים אלה, מספרים עד היום על שעורי ההתעמלות בגימנזיה סיה הרצל. בשעת שיעור ההתעמלות נמצאו תמיד תלמידים לא מעטים שהתחמקו מן השיעור. כאשר החלו בשיעורי רוקוד, בתקופה מאוחרת

הפסקת השהמט:

ארוחת או המסקר: